

Guia docent de l'assignatura "Biblioteca escolar"**2011/2012**

Codi: 102002

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació infantil	847 Graduat en Educació infantil	OT	0	0
2500798 Educació primària	896 Graduat en Educació Primària	OT	0	0

Incidències

L'assignatura que es desenvolupa a continuació en aquesta guia és comuna a dos dels graus (Grau d'Educació Primària i Grau d'Educació Infantil) de la Facultat de Ciències de l'Educació. Això implica que les competències que es presenten tenen el seu origen en dos plans d'estudis diferents i explica la llarga llista resultant. Explica també el fet que cada resultat d'aprenentatge estigui vinculat a més d'una competència. A la pràctica són els resultats d'aprenentatge que es pretenen aconseguir els que el professorat considera en el moment de portar a terme la impartició de l'assignatura i en aquest cas el llistat és molt més reduït. Enguany, però, per raons tècniques encara no resoltes, es visualitza el mateix resultat d'aprenentatge de forma repetida tantes vegades com aquest ha estat associat a cada competència. Aquesta petita incomoditat serà eventual i esperem que es pugui resoldre en el transcurs del proper curs.

Contacte

Nom : Teresa Colomer Martinez

Email : Teresa.Colomer@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

L'alumne/a, com a futur mestre/a, ha de tenir un bon domini oral i escrit de la llengua catalana i de la llengua castellana (nivell C2 del Marc Europeu Comú de Referència).

Objectius i contextualització

Es proposa formar els mestres en l'organització i l'ús d'un instrument educatiu essencial per als objectius escolars. Tots els centres disposen de biblioteca i totes els estudis assenyalen la seva influència en els resultats d'aprenentatge dels alumnes. L'evolució cap a una societat de la informació requereix de ciutadans formats en el domini i l'hàbit de la lectura, la recerca d'informació i l'alfabetització digital. L'assignatura es proposa que els alumnes entenguin les biblioteques escolars com a centres de recursos diversos i plenament integrats en la dinàmica dels centres i el seu entorn; coneguin les seves diferents funcions i serveis segons les necessitats de l'alumnat i del professorat; siguin capaços d'organitzar-les i dinamitzar-les, i tinguin criteris de valoració per a escollir i actualitzar els seus materials, des dels llibres infantils -tant de ficció com de coneixements-, fins a les webs i els instruments digitals.

Competències i resultats d'aprenentatge**1505:DDIL07 - Conèixer i utilitzar adequadament recursos per a l'animació a la lectura i a**

l'escriptura.

1505:RA138 - Valorar la qualitat de la producció de literatura infantil, actual i històrica, els productes multimèdia i les revistes infantils i la seva adequació a les necessitats educatives de l'alumnat, i mostrar habilitats per a la seva difusió i animació a la lectura.

1505:DDIL08 - Adquirir formació literària i en especial conèixer la literatura infantil.

1505:RA136 - Identificar les necessitats dels diferents tipus d'usuaris, seleccionar els fons adequats, organitzar-los de forma convenient i orientar en les activitats de cerca i lectura.

1505:EEI21 - Adquirir hàbits i destresses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l en els estudiants.

1505:RA138 - Valorar la qualitat de la producció de literatura infantil, actual i històrica, els productes multimèdia i les revistes infantils i la seva adequació a les necessitats educatives de l'alumnat, i mostrar habilitats per a la seva difusió i animació a la lectura.

1505:EEP04 - Fomentar la lectura i el comentari crític de text dels diferents dominis científics i culturals continguts al currículum escolar.

1505:RA138 - Valorar la qualitat de la producció de literatura infantil, actual i històrica, els productes multimèdia i les revistes infantils i la seva adequació a les necessitats educatives de l'alumnat, i mostrar habilitats per a la seva difusió i animació a la lectura.

1505:EEP10 - Col·laborar en els diferents sectors de la comunitat educativa i de l'entorn social.

1505:RA138 - Valorar la qualitat de la producció de literatura infantil, actual i històrica, els productes multimèdia i les revistes infantils i la seva adequació a les necessitats educatives de l'alumnat, i mostrar habilitats per a la seva difusió i animació a la lectura.

1505:G04 - Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional.

1505:RA135 - Situar el treball de la biblioteca escolar en el context del centre i el seu entorn i dissenyar plans de lectura del centre i del seu entorn en relació amb la biblioteca escolar.

1505:T03 - Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

1505:RA136 - Identificar les necessitats dels diferents tipus d'usuaris, seleccionar els fons adequats, organitzar-los de forma convenient i orientar en les activitats de cerca i lectura.

1505:T09 - Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, comunicar-se i compartir en contextos educatius.

1505:RA137 - Usar les fonts d'informació digitals, multimèdia, bibliogràfiques, etc. tot valorant la seva qualitat i adequació i desenvolupar programes de formació dels usuaris.

Continguts

1. L'alfabetització social i els hàbits de lectura en les societats actuals.

1.1. Les transformacions provocades per la lectura en nous suports.

1.2. Usos i hàbits socials de lectura.

1.3. Recursos i webs de suport educatiu de la lectura i l'accés a la informació.

2. Funcions i organització de la biblioteca escolar.

2.1. La comunitat d'usuaris de la biblioteca.

2.2. L'organització de la biblioteca: espai, mobiliari, equipaments i ordenació dels fons.

2.3. Els serveis i la gestió de la biblioteca: préstec, ús de la xarxa, formació i orientació del usuari, foment de la lectura i l'extensió cultural.

2.4. La relació entre la biblioteca escolar i d'aula.

3. El pla de lectura dels centres educatius.

- 3.1. Elaboració de plans de lectura de centre (PLC).
- 3.2. Activitats formatives de lectura i recerca d'informació impresa i digital des de la biblioteca.
- 3.3. Activitats formatives de lectura literària i de creació d'hàbits lectors des de la biblioteca.
- 3.4. Recursos de difusió dels fons i activitats de la biblioteca: blogs, exposicions, jocs i concursos, etc.

4. Els diferents corpus de la biblioteca escolar.

- 4.1. La composició quantitativa i qualitativa del fons.
- 4.2. Tipus de fons: de referència i consulta, informatius, de ficció, audició i recursos electrònics.
- 4.3. Tipus de materials de ficció i no ficció per a infants en els diferents suports..
- 4.4. Els criteris de selecció i actualització dels fons.
- 4.5. Recursos per a la selecció.

5. Relació del context escolar, familiar i social en la formació lectora.

- 4.6. La col.laboració amb les biblioteques públiques de la zona.
- 4.7. La col.laboració amb les famílies i entitats de l'entorn.
- 4.8. Accions coordinades de foment de la lectura i extensió cultural.

Metodologia

En les 50 hores presencials: exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari amb tot el grup classe a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants, temps de treball pràctic supervisat pel professorat amb l'aprofundiment dels continguts mitjançant anàlisi de documents i pràctiques escolars, activitats diverses i visites a biblioteques escolars. Els estudiants també hauran de realitzar la preparació d'activitats autònomes i en grup fora de l'aula com a treballs de l'assignatura en la proporció reglamentada per a totes les assignatures segons els seus crèdits.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	50	2.0	1505:RA138 , 1505:RA136 , 1505:RA138 , 1505:RA138 , 1505:RA136 , 1505:RA137 , 1505:RA135 , 1505:RA138
Tipus: Supervisades			
tutoria	17	0.68	
Tipus: Autònomes			
treballs i lectures	83	3.32	1505:RA138 , 1505:RA138 , 1505:RA138 , 1505:RA136 , 1505:RA137 , 1505:RA135 , 1505:RA138 , 1505:RA136

Avaluació

L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria: el 80% d'assistència és el mínim per poder tenir dret a l'avaluació; en cas contrari, es considerarà no presentat. Amb aquesta condició prèvia, l'avaluació es durà a terme mitjançant els mecanismes i les activitats assenyalades.

Per poder aprovar l'assignatura s'ha de tenir almenys un 5 tant de la presentació individual com del treball de curs. No s'aprovarà cap presentació, treball, activitat escrita ni activitat oral que no demostrï un bon domini de la llengua. Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura però l'acabin amb alguna part suspesa tindran l'oportunitat de superar el curs amb un treball autònom addicional, refent algunes de les activitats o mitjançant els mecanismes específics que s'estableixin en funció de la situació concreta de cada estudiant.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats en parelles sobre valoració de bones pràctiques i recursos digitals a la biblioteca escolar	30%	0	0.0	1505:RA138 , 1505:RA138 , 1505:RA137 , 1505:RA135
Presentació individual de lectures i recursos digitals	20%	0	0.0	1505:RA135 , 1505:RA137
Treball de curs en grup sobre selecció dels fons d'una biblioteca escolar	40%	0	0.0	1505:RA138 , 1505:RA135 , 1505:RA137 , 1505:RA136 , 1505:RA138 , 1505:RA136
Visites a biblioteques escolars	10%	0	0.0	1505:RA135

Bibliografia

ARELLANO YANGUAS, Villar (2002): Biblioteca y aprendizaje autónomo: guía práctica para descubrir, comprender y aprovechar los recursos documentales. Navarra: Gobierno de Navarra, Departamento de Educación y Cultura. Disponible a: <http://www.pnte.cfnavarra.es/publicaciones/pdf/autonomo.pdf>

BAUMBACH, Donna J. (2006): Less is more: a practical guide to weeding school library collections. Chicago: American Library Association.

BARO, Mónica, MAÑÀ, Teresa, VELLOSILO, Inmaculada (2001): Bibliotecas escolares, ¿para qué? Madrid: Anaya.

Bibliotecas escolares "entre comillas". Estudio de casos: buenas prácticas en la integración de la biblioteca en los centros educativos. Madrid: Secretaría General Técnica del Ministerio de Educación y de la Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2010. Disponible a: http://www.fundaciongsr.es/activos/texto/wfun_pdf_0255-M5Slpic16bFDZ8pF.pdf

CAMACHO ESPINOSA, José Antonio (2004): La biblioteca escolar en España: pasado, presente... y un modelo para el futuro. Madrid: Ediciones de la Torre (Proyecto Didáctico Quirón).

COLOMER, Teresa (2008): "La constitución de acervos". Bonilla, E.; D.Goldin, R.Salaberría (coord): Bibliotecas y escuelas. Retos y desafíos en la sociedad del conocimiento. México: Océano, pp.378-405

COLOMER, T. (2003). "La lectura en los proyectos de trabajo". Camps, A. (comp). Secuencias didácticas para aprender a escribir. Barcelona: Graó.

Cómo organizar una biblioteca escolar: aspectos técnicos y pedagógicos. Navarra: Gobierno de Navarra, Departamento de Educación y Cultura, 2000 (Blitz. Serie azul; 2) Disponible a: http://www.pnte.cfnavarra.es/bibliotecasescolares/blitz_files/Blitzazul2cas.pdf

Durban Roca, Glòria (2005), "La colección documental de la biblioteca escolar. Una visión integradora de

contenidos, formatos y soportes" en Educación y Biblioteca 148, pp. 99-102.

IFLA. Section of School Libraries. Manifest IFLA/UNESCO de la biblioteca escolar. [Disponible a: http://www.ifla.org/VII/s11/pubs/mani-c.htm](http://www.ifla.org/VII/s11/pubs/mani-c.htm)

IFLA. Section of School Libraries. Directrius IFLA/UNESCO per a la biblioteca escolar. [Disponible a: http://www.cobdc.org/publica/directrius/index.html](http://www.cobdc.org/publica/directrius/index.html)

JORDI, Catherine (1998): Guía práctica de la biblioteca escolar. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez.

Las bibliotecas escolares en España. Análisis y recomendaciones. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2005. Disponible en part a :http://www.fundaciongsr.es/pdfs/bibliotecas_escolares.pdf

NÁJERA TRUJILLO, Claudia Gabriela (2008): ... Pero no imposible. Bitácora de la transformación de una biblioteca escolar y su entorno. Barcelona; México D.F.: Océano.

TILKE, Anthony. Managing your school library and information service: a Practical handbook. London: Facet, 2002

Plans i programes de biblioteques escolars

Delegación Provincial de Málaga. Plan de Bibliotecas escolares. <http://www.juntadeandalucia.es/averroes/bibliotecaescolar/>

Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. Programes d'Innovació educativa. [Puntedu. http://213.176.161.13/innovacio/biblioteques/](http://213.176.161.13/innovacio/biblioteques/)

Gobierno de Navarra. Direccion General de Educación . <http://www.pnte.cfnavarra.es/bibliotecasescolares/directorio.html>

Ministerio de Educación, Política social y Deporte. Madrid. Centro Nacional de Información y Comunicación Educativa. <http://w3.cnice.mec.es/recursos2/bibliotecas/>

Ministério da Educação. Portugal. Rede de Bibliotecas Escolares. <http://www.rbe.min-edu.pt/>

Ministerio de Educación de Chile. Bibliotecas escolares-CRA Centro de Recursos para el aprendizaje: <http://www.bibliotecas-cra.cl/index.htm>

Revistes en línia

Abareque: revista de bibliotecas escolares. Asturias <http://web.educastur.princast.es/proyectos/abareque/scripts/portada.php>

Pinakes: la revista de las bibliotecas escolares de Extremadura <http://pinakes.educarex.es/numero1/sumario1.htm>

Reculls de recursos

Durban, Glòria: <http://www.bibliotecaescolar.info/>

PLEC. Proyecto de lectura para centros escolares. <http://www.plec.es/documentos.php>

Llista de distribució: bescolar@listserv.rediris.es